

Agustí d'Hipona, Carta 21

Al bisbe Valeri, beatíssim i venerable senyor, estimadíssim pare, amb caritat sincera a la presència de Déu, Agustí, prevere, salut en el Senyor

1. Primer de tot demano que la vostra religiosa prudència pensi que en aquesta vida, i més en aquests temps, no hi ha res més fàcil, més agradable i de més acceptació entre els homes que el ministeri de bisbe, prevere o diaca si es du a terme de rutina i per adulació. Però al mateix temps, no hi ha res més miserable, trist i abominable davant de Déu que aquesta manera de fer. De la mateixa manera, no hi ha res en aquesta vida, i més en aquests temps, més difícil, perillós i arriscat que el ministeri de bisbe, prevere i diaca. Però al mateix temps tampoc no hi ha res més sant davant de Déu si es milita tal com ho exigeix el nostre emperador (cf. 1Tm 1,18-19; 2Tm 2,4). Quina és aquesta manera de fer, jo no ho havia après ni en la meva infància ni en l'adolescència. En el moment en què començava a assabentar-me'n se'm va fer violència, per mèrit dels meus pecats, altrament no hi trobo cap altra explicació. Així se'm va forçar a ser el segon en el lloc de govern de la nau quan jo no era capaç ni d'agafar el rem.

2. Crec que el meu Senyor, per mitjà d'això, va voler corregir-me per haver gosat esmenar els pecats de molts mariners, sense haver experimentat encara el que passa en aquest ministeri, com si jo en fos molt més coneixedor o fos millor. Quan m'he trobat enmig del mar, he començat a comprendre la temeritat de les meves correccions, tot i que ja abans jutjava perillós aquest ministeri. D'aquí venien aquelles llàgrimes que alguns germans van veure que vessava en el començament de la meva ordenació; com que no sabien els motius del meu dolor em van consolar amb bona intenció amb les paraules que van poder però que no servien pas per aturar el meu mal. Ara, tanmateix, he experimentat dificultats més grans i més extenses del que llavors em podia pensar. No és pas perquè hagi descobert noves corrents o noves tempestes que abans ignorava i que no hagués vist, sentit, llegit o pensat jo mateix, sinó perquè desconeixia les meves forces i la meva destresa per tal d'esquivar-les i enfrontar-les, i per això presumia del meu valor. El Senyor es va burlar de mi tot fent que em descobrís a mi mateix a través d'aquesta experiència.

3. I si Déu no ho va fer per a condemnar-me sinó per tenir misericòrdia de mi –hi confio amb tota certesa, sobretot ara que conec la meva debilitat–, he d'examinar totes les medecines que hi ha en les Escripures i dedicar-me a l'oració i a la lectura a fi de que la meva ànima assoleixi una salut idònia per a tan perillosos afers. No ho vaig fer abans perquè no vaig tenir temps; vaig ser ordenat precisament quan planejava un temps de recés per a estudiar les divines Escripures, i volia arreglar-m'ho per tal d'aconseguir temps lliure per a aquesta ocupació. Encara no coneixia prou les meves deficiències per a aquest propòsit que ara m'angunieja i m'espanta. Els fets m'han ensenyat el que necessita un home per tal d'administrar al poble el sagrament i la Paraula de Déu. Però ara no puc adquirir allò que comprenc que em fa falta. És que vols que jo mori, pare Valeri? On és la teva caritat? És cert que m'estimes? És cert que estimes la mateixa Església que vas voler que jo servís? Estic ben segur que ens estimes a mi i a l'Església, però a mi ja em consideres idoni. En canvi jo, a mi mateix, em conec molt millor, i encara no em coneixeria a mi mateix, si la pròpia experiència no m'ho hagués ensenyat.

4. Però potser digui la teva santedat: voldria saber què és el que falta a la teva preparació. Són tantes coses que amb més facilitat podria dir les que tinc que les que desitjo adquirir. M'atreveria a dir que conec i retinc amb fe plena el que pertoca a la meva salvació. Però això mateix, ¿de quina manera ho administraré per a la salvació dels altres, *no cercant el meu propi bé, sinó el bé de tots, perquè se salvin?* (1Co 10,33). I potser hi ha coses, o més ben dit, és indubtable que en els llibres sants hi ha consignats consells, amb el coneixement i la comprensió dels quals l'home de Déu pugui administrar amb més ordre els afers eclesiàstics, o en tot cas viure o morir amb una consciència més tranquil·la entre les mans dels inics. Així no perdrà aquella vida per la qual sospiren exclusivament els cors cristians, humils i mansos. I, ¿de quina manera es pot aconseguir això si no és demanant, trucant i buscant, tal com el mateix Senyor va dir (cf. Mt 7,7-8; Lc 11,9-10), és a dir, pregant, estudiant i plorant? Per a aquesta feina he volgut obtenir un curt espai de temps, per exemple, fins a Pasqua, de la teva sinceríssima i venerable caritat, primer a través dels germans i ara per mitjà d'aquests prec.

5. Què podré en realitat respondre al Senyor, el meu jutge? Que no podria ja aconseguir aquesta instrucció perquè m'ho impediéssin els negocis eclesiàstics? Si Ell em diu: «*Servidor dolent* (cf. Mt 18,32; Lc 19,22), suposa't que hagués sortit un pretendent a la hisenda eclesiàstica, en la qual es gasta tant de treball per a recollir-ne el fruit, mentre s'abandona el camp que jo vaig regar amb la meua sang, segurament que si poguessis tramitar quelcom a favor seu davant dels jutges de la terra, ¿que no et mouries, no només amb el consentiment de tots, sinó amb el manament i la pressió de molts, i si la sentència fos desfavorable, no navegaries fins a l'altra banda del mar? En aquest cas no s'aixecaria cap protesta contra la teua absència per un any o per més temps, a fi que un altre no usurpés una terra necessària, no pas per a l'ànima, sinó per al cos dels pobres, la necessitat dels quals es cobriria molt més fàcilment i agradable per a mi si els meus arbres vius fossin cuidats amb més diligència. Per què, doncs, al·legues que et va faltar un temps de recés per a aprendre la meua agricultura?» Digues-me, si et plau, què he de respondre. ¿Potser vols que digui: «l'ancià Valeri, creient que jo ja estava instruït en tot, quant més em va estimar menys em va permetre aprendre?»

6. Atén a tot això, ancià Valeri. Et demano per la bondat i la severitat de Crist, per la seva misericòrdia i la seva justícia, per Ell que et va inspirar tanta caritat envers la meua persona, ja que no gosaria ofendre't ni tan sols per beneficiar la meua ànima. Tu poses Déu i Crist per testimonis de la innocència, la caritat i l'afecte sincer que tens per mi, com si jo mateix no pogués jurar sobre això davant de qualsevol. Per això recorro a la mateixa caritat i afecte per tal que em compadeixis i em concedeixis per a la feina que et demano, el temps que et demano. I que fins i tot m'ajudis amb les teves oracions de manera que el meu desig no sigui inútil, ni la meua absència infructuosa per a l'Església de Crist i la utilitat dels meus germans i conservents. Sé que el Senyor no menysprea aquesta caritat que prega per mi, especialment en tal afer, i la rep com un sacrifici suau. I amb això potser m'ajudarà a instruir-me en els molt saludables consells de les seves Escriptures en un termini de temps més curt del que he sol·licitat.